

De evolutie van punt Alfa naar Omega
volgens
Pierre Teilhard de Chardin SJ

in het licht van geestkunde

door Freek van Leeuwen

Dames en heren, in deze lezing zal ik het gedachtengoed van de grote Franse geleerde, natuurwetenschapper en jezuïet Pierre Teilhard de Chardin behandelen vanuit het gezichtspunt van geestkunde. Daarmee zal ik duidelijk maken dat zijn beschouwingen niet zo theoretisch zijn als het lijkt en dat die ook zeker geen pseudowetenschap zijn zoals sommige natuurwetenschappers menen, maar dat de kernpunten van zijn evolutieleer in het dagelijkse leven ervaarbaar zijn.

Om die vergelijking mogelijk te maken, zal ik nu eerst een samenvatting geven van de kernpunten van zijn evolutieleer. Daarna zal ik uiteenzetten wat geestkunde is en tijdens die verhandeling zal ik bij de betreffende onderwerpen verwijzen naar Teilhards beschrijving van evolutie.

De **evolutie van punt Alfa naar Omega**
volgens
Pierre Teilhard de Chardin SJ
in het licht van geestkunde
door Freek van Leeuwen

Samen met het bestuur van de Stichting Teilhard de Chardin hebben wij ons voorgenomen meerdere van deze lezingen te geven waarbij ik allerhande onderwerpen van zijn evolutietheorie zal belichten. In deze lezing zal ik vooral wijzen op de evolutie van het punt Alfa naar het punt Omega.

1 Gods schepping verkeert in een toestand van **evolutie**, niet alleen op stoffelijk, maar ook op **geestelijk** gebied; daardoor voltooit de **geest** zich in de mens als **persoon**; de hoogste vorm van persoon-zijn is de **universele Christus**, waardoor de mensheid zich rondom Christus zal **verenigen**.

1 Teilhard de Chardin gaat ervan uit dat Gods schepping nog niet af is, maar in een toestand van ontwikkeling, evolutie verkeert, waarin de mens medewerker is.

In zijn evolutietheorie verenigt hij godsdienst en wetenschap met elkaar. Zijn vader bracht hem zijn belangstelling voor de natuurwetenschappen bij, zijn moeder zijn liefde voor Jezus. Daardoor bestudeerde hij later als paleontoloog de stoffelijke evolutie, maar als theoloog bestudeerde hij de natuur ook als zijnde Gods schepping, waarbij hij ervan uitging, dat met die stoffelijke ook een geestelijke evolutie samenhangt en die er ook het doel van is.

Die leidt tot een geestelijke ontwikkeling, die tot uitdrukking komt in de persoonlijkheid van de mens. De hoogste vorm van persoon-zijn is de universele Christus, waardoor de mensheid zich uiteindelijk - door die persoonlijke ontwikkeling - rondom Christus zal verenigen.

1 Gods schepping verkeert in een toestand van evolutie, niet alleen op stoffelijk, maar ook op geestelijk gebied; daardoor voltooit de geest zich in de mens als de persoon; de hoogste vorm van persoon-zijn is de universele Christus, waardoor de mensheid zich rondom Christus zal verenigen.

2 Evolutie: begint in **punt Alfa** en uit zich als **kosmogenese**; die wordt gedreven door **liefde** als verbindingskracht, waardoor de **complexiteit** van levensvormen toeneemt, zo ook de **verinnerlijking** van de **psychische binnenkant** der dingen, die door groei van bewustzijn en liefde tot **convergentie** leidt.

2 Teilhard verbindt niet alleen de natuur en de mens met de evolutie, maar ook Christus en hij doet dat door het begin ervan het punt Alfa te noemen. Die gezamenlijke evolutie uit zich als de kosmogenese: de kosmos is geen statische toestand, maar hij is in zijn geheel een zich ontwikkelende eenheid.

Die ontwikkeling wordt gedreven door liefde als dé verbindende kracht, waardoor in de onderdelen van de kosmos door groei een toenemende complexiteit ontstaat; die leidt tot een verinnerlijking van de 'psychische binnenkant der dingen' en daardoor in levensvormen tot een toename van bewustzijn, en door de zich tegelijkertijd ontwikkelende liefde tot convergentie: het zich naar elkaar toe bewegen van de mensheid tot een eenheid.

1 Gods schepping verkeert in een toestand van evolutie, niet alleen op stoffelijk, maar ook op geestelijk gebied; daardoor voltooit de geest zich in de mens als de persoon; de hoogste vorm van persoon-zijn is de universele Christus, waardoor de mensheid zich rondom Christus zal verenigen.

2 Evolutie: begint in punt Alfa en uit zich als kosmogeenese; die wordt gedreven door liefde als verbindingskracht, waardoor de complexiteit van levensvormen toeneemt, zo ook de verinnerlijking van de psychische binnenkant der dingen, die door groei van bewustzijn en liefde tot convergentie leidt.

3 Die kosmogeenese leidde vanuit de stoffelijkheid (**hylosfeer**) door haar mogelijkheden tot de biogenese (**biosfeer**); dan door '**complexiteit-bewustzijn**' tot de noögenese (**noösfeer**); en ten slotte tot de **christogenese**, die door **convergentie** de mensheid rond het punt **Omega** verzamelt in het Godsrijk.

3 De kosmogeenese leidde vanuit de mogelijkheden die in de stof liggen (de hylosfeer) tot de biogenese, dat is de ontwikkeling van de levensvormen op aarde tot de biosfeer. De toename van 'complexiteit-bewustzijn' in die levensvormen maakt de groei van de geest mogelijk: de noögenese die leidt tot de noösfeer, de sfeer van de geest op aarde, van Grieks 'nous': geest.

Daarmee gepaard is er een ontwikkeling van de geestelijke vermogens, die ten slotte leidt tot de christogenese, doordat door die ontwikkeling de mens wordt als zijn voorbeeld: Christus. Daardoor ontstaat een liefdevolle convergentie, een toeneiging tot elkaar; dit mondt uit in een verzameling rond het verenigingspunt Omega, het Koninkrijk Gods, waarvan de komst door Jezus werd aangekondigd.

Inleiding geestkunde

- het wezenlijke van onszelf: de **menselijke geest**
geest: **bron** van het gesproken woord

Inleiding

Nu zal ik geestkunde met jullie bespreken, waarbij ik op de betreffende plaatsen naar Teilhard zal verwijzen

Geestkunde gaat over het wezenlijke van onszelf:

1. dat wezenlijke is de werkelijkheid van het bestaan van onszelf als menselijk geest; en met 'geest' bedoel ik die bewuste levenskracht die ik zelf ben en die nude bron is van de woorden die ik eerst in mijzelf vorm en daarna naar jullie toe uit.

Inleiding geestkunde

- het wezenlijke van onszelf: de menselijke geest
geest: bron van het gesproken woord
- de mogelijkheid dat woord te begrijpen
de persoonlijke **omgang met medemensen**

2. en het gaat om jullie die dezelfde levenskracht zijn die ik ben en die daardoor in staat zijn de betekenis van deze woorden tot zich door te laten dringen en te begrijpen; daardoor beleven wij ook in de persoonlijke omgang met elkaar dat wezenlijke van de menselijke geest.

Inleiding geestkunde

- het wezenlijke van onszelf: de menselijke geest
geest: bron van het gesproken woord
- de mogelijkheid dat woord te begrijpen
de persoonlijke omgang met medemensen
- de verhouding met onze **oorsprong: de algeest**

3. maar niet alleen in de verhouding die er bestaat tussen onszelf en onze medemensen naar buiten toe bestaat dat wezenlijke, maar ook, naar binnen toe, tussen onszelf en de verhouding met onze oorsprong, ... met de bron waar we als menselijke geest ooit uit zijn voortgekomen en ook weer naar toe zullen gaan, en die bron duid ik aan met het woord: de algeest;

Inleiding geestkunde

- het wezenlijke van onszelf: de menselijke geest
geest: bron van het gesproken woord
 - de mogelijkheid dat woord te begrijpen
de persoonlijke omgang met medemensen
 - de verhouding met onze oorsprong, algeest
 - persoonlijke **ervaringen** met die bron
 - **vergeleken** met anderen,
- samengevat in **geestkunde**: kennis van de geest

4. daarmee heb ik meerdere persoonlijke ervaringen mogen opdoen, die ik door zelfstudie heb vergeleken met overeenkomstige ervaringen van anderen
en daarna heb samengevat in geestkunde: dat is de kennis van de menselijke geest
en die zal ik nu met jullie bespreken aan de hand van de volgende onderwerpen:

Onderwerpen

1. De eigenschappen van de algeest
 2. hoe de menselijke geest daaruit is voortgekomen (Alfa)
 3. en hoe met die eigenschappen de geestelijke vermogens samenhangen
- ↑ algeest/menselijke geest ↓
4. De persoonlijkheid waarin de vermogens herkenbaar zijn
 5. De ontwikkeling van de vermogens door gebeurtenissen te verwerken (evolutie)
 6. en de vorm van de ontwikkelde vermogens
 7. De zelfbezinning, de bezinning op de innerlijke werkzaamheid van de vermogens - de inwerking vanuit de algeest (het punt Omega)
 8. Samenvatting

Het eerste onderwerp gaat over

1. de eigenschappen van de algeest, het geestelijke licht en de geestelijke warmte
2. hoe de menselijke geest daar door verdichting uit is voortgekomen,
3. en hoe met die eigenschappen de geestelijke vermogens samenhangen waar je als menselijke geest over kunt beschikken

die onderwerpen gaan over de algeest, en dat is iets wat niet van deze wereld is en daardoor nogal abstract. Maar in de volgende zal ik bespreken hoe die eigenschappen in de menselijke geest herkenbaar zijn in het hier en nu:

4. de persoonlijkheid waarin die vermogens hier herkenbaar zijn en
5. de ontwikkeling van de vermogens door gebeurtenissen te verwerken
6. en de vorm van de ontwikkelde vermogens, het geweten en de deugden
7. de eigenschappen van de vermogens zijn door zelfbezinning in jezelf te vinden:
zelfbezinning is de bezinning op jezelf als menselijke geest,
waardoor je ten slotte de inwerking vanuit de algeest kunt ervaren.
8. Samenvatting

De grote levensvragen:

- **wie ben ik** (kernvraag)
- waar kom ik vandaan (Alfa)
- en waar ga ik naar toe (Omega) en
- hoe geef ik zin aan dit tijdelijke bestaan (evolutie)

- mijn antwoord op die vragen: 'geestkunde'
- ontwikkeld vanuit persoonlijke ervaringen met de geestelijke wereld

- door bijbelstudie en gebed: **in vervoering, uittreding**

Het gaat in feite om de beantwoording van de grote levensvragen: wie ben ik (de kernvraag), waar kom ik vandaan en waar ga ik naar toe, en hoe geef ik ondertussen zin aan mijn aanwezigheid in dit tijdelijke bestaan. Mijn antwoord op die vragen heb ik in geestkunde samengevat en dat heb ik zoals gezegd ontwikkeld vanuit mijn persoonlijke ervaringen met de geestelijke wereld, die onzichtbaar voor ons, deze stoffelijke wereld geheel doordringt.

Want hoewel ik opgroeide in een ongelovig gezin had ik toch op jonge leeftijd al de Bijbel gelezen en in mijn jeugd had ik de gewoonte ontwikkeld om voor het slapen het Onze Vader te bidden. Regelmatig overkwam het mij dan dat ik tijdens mijn gebed in vervoering raakte en werd meegenomen naar die geestelijke werelden.

De belangrijkste van de ervaringen die ik mocht meemaken, zal ik nu bespreken.

1. de **algeest** (de ongevormde oertoestand)

1. Door die geestelijke vervoering kwam ik in mijn jeugd meerdere keren terecht in een wereld die geheel bestond uit een zee van geestelijk licht en geestelijke warmte, die zich uitstreckte in de verre verten van de eeuwige oneindigheid en ik was daarin aanwezig als een punt van bewustzijn.

Stel je voor dat je een sterretje bent aan het firmament en van daaruit de kosmos inkijkt.

In de ruimte van die geest waren geen vormen te onderscheiden, het was een ongevormde oertoestand en ook ikzelf was daar niet meer dan dat vormeloze punt bewustzijn. Maar op den duur voelde ik mij daar toch volkomen thuis.

Voor mij is die geest van het heelal of de kosmische geest, de algeest, die de goddelijke geest is, waarbij ik het woord 'god' gebruik in de oorspronkelijke betekenis, het hangt n.l. samen met het Gotische woord 'hutas': het aanbidwaardige.

algeest (de ongevormde oertoestand)

de rust en haar donkere koelte

Op twintigjarige leeftijd overkwam mij tijdens mijn gebed de kernervaring, waar ik sindsdien altijd van uitga: ik werd tijdens mijn gebed weer vervoerd naar de geestelijke wereld, maar ik kwam nu in de geestelijke oertoestand terecht.

De rust

Aan mijn geopende geestesoog deed deze oertoestand van de algeest zich aanvankelijk voor als een geestestoestand van 'donkere koelte', een aangenaam geestelijk donker en een kalmerende geestelijke koelte, die samenhangen met de diepste rust.

Die diepste rust en de donkere koelte waarin die rust zich uitdrukt, strekte zich voor mijn gevoel uit in de eeuwige oneindigheid en deed zich aan mij voor als een eeuwig en oneindig wezen. Zij was ervaarbaar als een 'aanwezigheid' met een eigen zelfstandigheid die zich persoonlijk met mij verbond en mij liet delen in de vreugde van haar diepe rust. Dat bracht ook mij in een toestand van diepe, innerlijke rust; maar daardoor ook in een toestand van het meest verheven geluksgevoel en een krachtig zelfbesef.

Ik zeg met opzet 'zij', want naar mij later bleek, in de gevormde oertoestand, was zij de vrouwelijke zijde van de algeest.

algeest (de ongevormde oertoestand)

de rust en haar donkere koelte

de beweging en zijn lichtende warmte

De beweging

Daarna nam ik waar dat als het ware ‘van binnen uit’ die diepste rust op zeker tijdstip een beweging begon. Deze beweging deed zich aan mij voor als een ‘lichtende warmte’. Het geestelijke licht dat voor mijn geestes oog verscheen, was een gouden licht, de warmte een zachte, koesterende warmte.

Deze beweging en zijn lichtende warmte kwam door zelfopwekking voort uit de rust en haar donkere koelte. Hij was er dus het tegendeel van, en naar mij later bleek, in de gevormde oertoestand, was hij haar mannelijke wederhelft.

Na uit de rust en haar donkere koelte te zijn voortgekomen, bleek ook de beweging en zijn lichtende warmte zich aan mij voor te doen als een ‘aanwezigheid’, als een wezen met een eigen zelfstandigheid, het nu zichtbaar geworden deel van de algeest, die zich persoonlijk met mij verbond en die mij in de vreugde van zijn beweging liet delen.

algeest (de ongevormde oertoestand)

de rust en haar donkere koelte

de beweging en zijn lichtende warmte

‘jin’: ‘de schaduwrijke koelte van
de noordelijke berghelling’

‘jang’: ‘de lichte warmte van de
zuidelijke berghelling’

Taoïsme: het ‘taj tji’-teken

Het Chinese woord 'jin' betekent o.a. 'de bewolkte hemel' en daarnaast 'de schaduwrijke koelte van de noordelijke berghelling'; 'jang' betekent o.a. 'in de zon wapperende banier' en daarnaast 'de lichte warmte van de zuidelijke berghelling'. Zij vormen samen het Tai tji-teken, de Grote Pool en komen met mijn ervaring overeen.

algeest (de ongevormde oertoestand)

de rust en haar donkere koelte

de beweging en zijn lichtende warmte

vereniging (doordringbaar, doordringend) en ompoling

De vereniging

Nadat de beweging en de rust zich als ervaarbare zelfstandigheden aan mij hadden voorgedaan, verenigde de beweging en zijn lichtende warmte zich weer met de rust en haar donkere koelte. Daarbij doordrong de beweging de rust en de rust liet zich doordringen; het licht doordrong het donker en het donker liet zich doordringen; de warmte doordrong de koelte en de koelte liet zich doordringen. Wat zich aan mij voordeed was een evenwichtige samenwerking van de tegendelen beweging en rust, die mogelijk was door hun doordringbare en doordringende eigenschappen.

Hun gezamenlijke inspanning leidde opnieuw tot hun vereniging, maar met dit verschil dat daarbij de beweging en zijn lichtende warmte a.h.w. nu de buitenkant vormde en zichtbaar bleef. De beweging en rust vormde door hun vereniging opnieuw een eenheid, die een evenwicht was tussen beweging en rust, licht en donker, warmte en koelte. Zij temperden elkaar en hielden elkaar in evenwicht.

Daardoor ontstond er een nieuwe geestelijke eenheidstoestand die zo innig was, dat ik een verkoelende warmte of een verwarmende koelte ervoer.

Ik ervoer de eenheid van de tegendelen!

De omwisseling

Er had een omwisseling of ompoling plaatsgevonden. Daardoor was de aanvankelijke rústende oertoestand van de diepste rust en haar donkere koelte voor mijn geestesoog overgegaan in de werkzame, bewéégljike toestand van de beweging en zijn lichtende warmte in die nieuwe eenheidstoestand. Deze nieuwe, werkzame toestand werd gekenmerkt door a.h.w. een overwicht van de beweging en zijn lichtende warmte, terwijl nu de rust en haar donkere koelte de in hem verborgen kern, het hart vormde.

algeest (de ongevormde oertoestand)

de rust en haar donkere koelte

de beweging en zijn lichtende warmte

vereniging (doordringbaar, doordringend) en ompoling

In de oeroude Indiase wijsbegeerte worden
twee afwisselende tijdperken beschreven:

het tijdperk van rust: **pralaya**

het tijdperk van beweging: **manvantara**

In de oeroude Indiase wijsbegeerte worden

twee afwisselende tijdperken beschreven:

het tijdperk van rust: pralaya

het tijdperk van beweging: manvantara

algeest (de ongevormde oertoestand)

de rust en haar donkere koelte

de beweging en zijn lichtende warmte

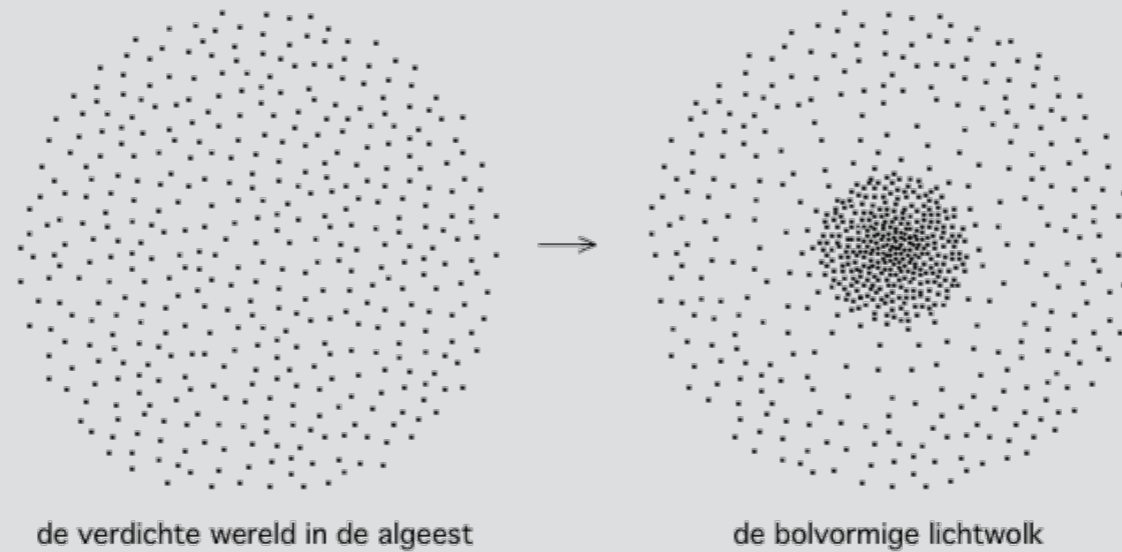
vereniging (doordringbaar, doordringend) en ompoling

oneindige zee van licht en warmte:

de goddelijke algeest

Uiteindelijk deed de algeest zich weer aan mij voor als die oneindige zee van geestelijk licht en geestelijke warmte, die ik al eerder had mogen zien en die zich uitstreckte in de verre verten van de eeuwige oneindigheid: de goddelijke algeest.

2. De vorming van de menselijke geest (**Alfa**)
door **verdichting** uit en in de algeest → werveling

de menselijke geest: uit en in de algeest
betekent: **wederzijdse inwoning**

2. Tijdens de vereniging van rust en beweging gebeurde het volgende: vóór mij verscheen een punt, waar omheen het licht in die wereld zich verdichtte. Door verdere verdichting werd daar een 'bolvormige wolk' van licht gevormd, die zich aan mij voordeed als een ijle, lichtende 'nevel', die van hetzelfde geestelijke licht als de algeest was. Vervolgens merkte ik dat het voelen van de algeest naar die gevormde lichtwolk als het zelfgeschapen denkbeeld van zichzelf, uitging. Daardoor stroomde er geestelijke warmte naar het denkbeeld toe, die als een innige liefde het licht in de bol doordrong.

Binnen de bolvormige wolk vermengden het licht en de warmte zich volkomen met elkaar zoals binnen de algeest zelf. Het licht en de warmte waren aanvankelijk in rust; later zag ik dat zij zich samen zacht begonnen te bewegen, rustig te wervelen. Waardoor die wolk een wolk van licht en warmte werd... en zo tot leven kwam! Mij werd ingegeven dat ik de geboorte zag van mijzelf als geest uit en in de goddelijke algeest.

Het schouwspel van deze gebeurtenis en de herbeleving van de schepping van mijzelf als geest, wekte in mij als waarnemende geest de diepste ontroering en tegelijk de meest verheven vreugde.

De menselijke geest is door verdichting úit en ín de goddelijke algeest, waardoor er sprake is van een wederzijdse inwoning. Deze wolk van geestelijk licht en geestelijke warmte, door verdichting uit de algeest voortgekomen, is de nu door liefde tot leven gewekte menselijke geest... ik als de bron van de woorden die ik nu uit in de ruimte van deze tijdelijke wereld.

1. Hermetisme: Corpus Hermeticum - Poimandres

2. Hadewijch, Visioen XI 2-6; “Daer sach ic enen overdiepen wiel (oneindige draaikolk) ende enen widen ende overdonker. Ende in dien wiel die soe wijt was, soe was alle dinc besloten soe vaste ende soe na bedwonghen. Dat **donkere verlichte** ende doresach alle dinc.”

3. Jozef Rulof - Het ontstaan van het heelal

4. Paulus' toespraak tot de Atheners (Hand. 17:27-28):
“Het was Gods bedoeling dat ze Hem zouden zoeken en Hem al tastend zouden kunnen vinden, aangezien Hij van niemand van ons ver weg is. Want **in God leven wij, bewegen wij en zijn wij**. Of, zoals ook enkele van uw eigen dichters hebben gezegd: ‘Uit hem komen ook wij voort.’”

Het was mij vergund dit voor mijzelf te zien, maar de goddelijke algeest is de bron van heel de schepping. Anderen hebben hetzelfde gezien, maar dan voor de gehele mensheid, zoals in het hermetisme en door de mystica Hadewich wordt beschreven en ook door Jozef Rulof in zijn boek ‘Het ontstaan van het heelal’.

<https://www.geestkunde.net/uittreksels/corpus-hermeticum/1-poimandres.html>

Hadewijch, Visioen XI 2-6; Daer sach ic enen overdiepen wiel (oneindige draaikolk) ende enen widen ende overdonker. Ende in dien wiel die soe wijt was, soe was alle dinc besloten soe vaste ende soe na bedwonghen. Dat donkere verlichte ende doresach alle dinc.

Jozef Rulof - Het ontstaan van het heelal, blz. 58-66 en 243

<https://www.geestkunde.net/uittreksels/rulof-ontstaan-van-het-heelal.html>

Paulus' toespraak tot de Atheners (Hand. 17:27-28): Het was Gods bedoeling dat ze Hem zouden zoeken en Hem al tastend zouden kunnen vinden, aangezien Hij van niemand van ons ver weg is. Want in God leven wij, bewegen wij en zijn wij. Of, zoals ook enkele van uw eigen dichters hebben gezegd: “Uit hem komen ook wij voort.”

Samenvatting: de eigenschappen van de **algeest** zijn een eenheid van tegendelen → ‘verkoelende warmte’ en door verdichting ook in de **menselijke geest**

	rust	→	beweging	
	donkere koelte	→	lichtende warmte	← *
	doordringbaar		doordringend	
	beweegbaar		zelfbewegend	
	vormbaar		zelfvormend	
* →	licht		denken	
	warmte		willen	

De menselijke geest is een **verdichting** in de algeest en **meervoudig werkzaam**, de kern van geestkunde.

Ik had ervaren dat de geest geheel bestaat uit tegendelen, die alle gelijkwaardig zijn. De oertegendelen worden gevormd door de oereigenschappen: rust en beweging en de daarmee samenhangende donkere koelte en lichtende warmte (schema).

Ik ervoer dat in de eenheid van tegendelen als de verwarmende koelte! Deze eenheid van tegendelen is door de verdichting ook in de menselijke geest aanwezig.

(schema) De beweging uit zich als de toestand van lichtende warmte waardoor de geest doordringend werkzaam kan zijn en uit zichzelf bewegend en zelfvormend is;
de rust uit zich als de toestand van donkere koelte (die in het licht en de warmte is opgegaan), die doordringbaar is, waardoor de geest in die toestand beweegbaar en vormbaar is;

Al deze eigenschappen vormden een nieuwe eenheid: doordat de rust en haar donkere koelte in de beweging en zijn lichtende warmte is opgegaan, kunnen dat licht en die warmte zowel vormbaar als zelfvormend zijn.

Met die vormbare en zelfvormende eigenschappen van het licht en de warmte hangen de vier geestelijke vermogens samen: waarnemen, denken, voelen en willen.

Als je waarneemt, breng je jezelf als geest in een toestand dat je licht van buiten af doordringbaar en vormbaar is, als je denkt, ben je in een toestand dat je je licht van binnenuit zelf vorm geeft tot lichtbeelden, als je voelt dan stel je je warmte vormbaar open voor inwerking uit de buitenwereld waardoor je een bepaalde gemoedstoestand ervaart en als je wilt dan vorm je je geestelijke warmte zelf om tot wilskracht.

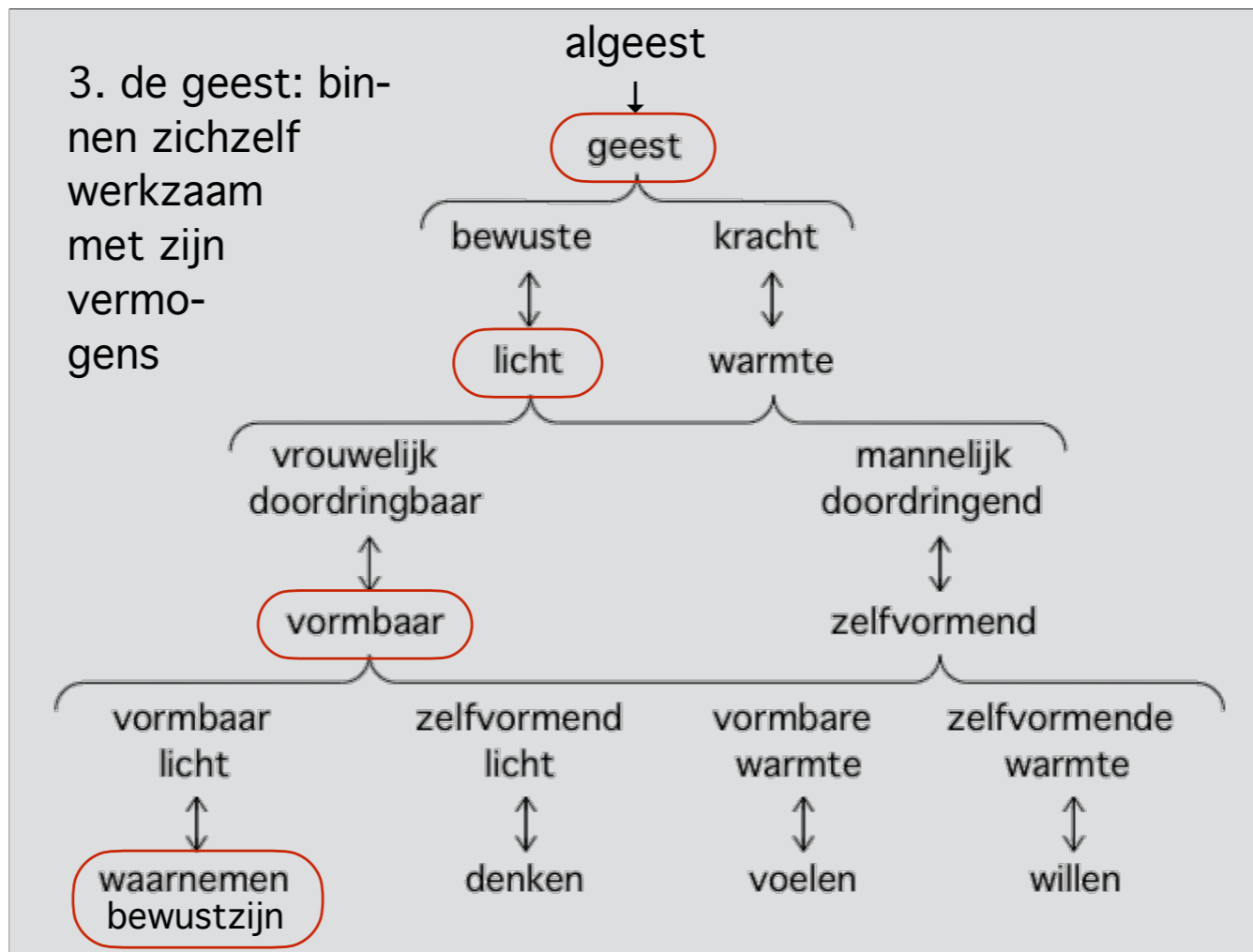
De geest is een verdichting uit en in de algeest en is meervoudig werkzaam! Veelzijdig werkzaam

Deze vier geestelijke vermogens zullen in de tweede helft van deze lezing voortdurend ter sprake komen.

Die vermogens zijn voortgekomen uit de eigenschappen van de algeest.

- De geestelijke werkzaamheid, die jullie nu hier voor je zien gebeuren, is door verdichting rechtstreeks afkomstig uit de goddelijke algeest.

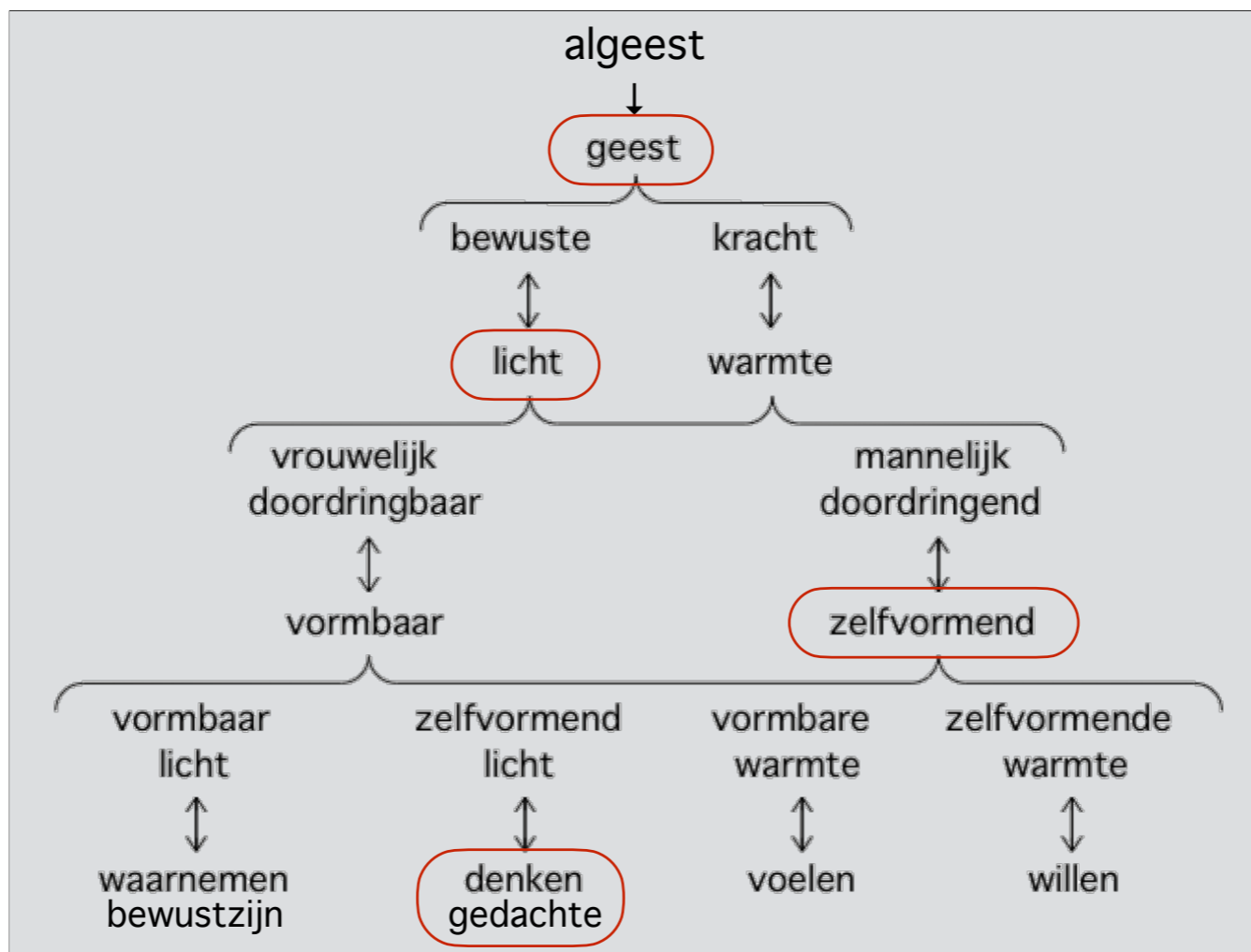
- Dus dat jullie nu getuige zijn van het gebruik dat ik van die vermogens maak door mijn gedachten onder woorden te brengen... is het bewijs voor het bestaan van God.

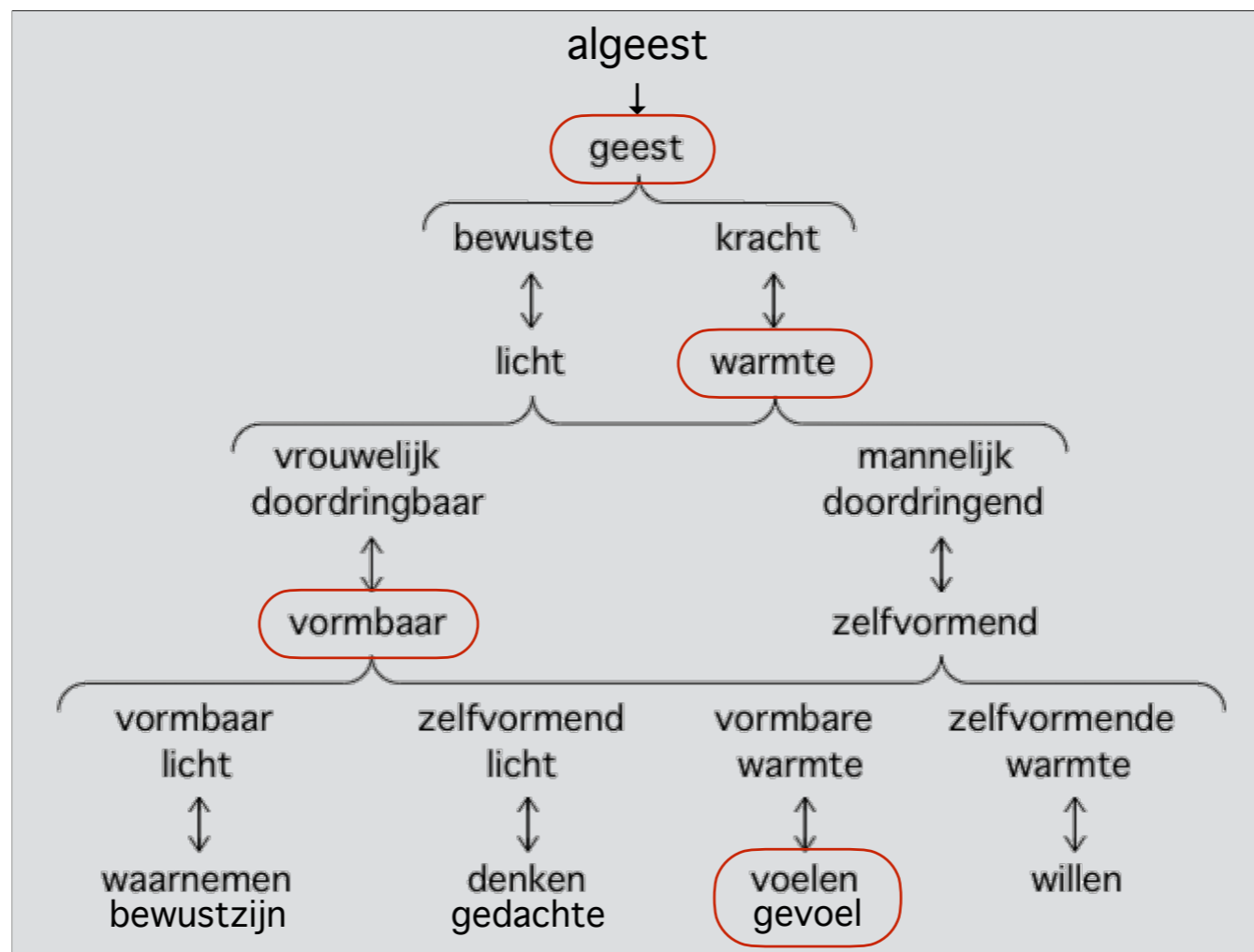
3. Hoe is de geest als bol van licht en warmte binnen zichzelf werkzaam met zijn geestelijke vermogens.

Als je waarneemt, dan breng je jezelf als geest in een toestand dat je licht (in jezelf als die bolvormige wolk) van buitenaf vórmbaar is tot een innerlijk ervaringsbeeld; je laat toe dat de buitenwereld zich als een lichtbeeld in je afdrukt, waardoor je je van je omgeving bewust wordt, waardoor je er weet van krijgt, waardoor je kennis verkrijgt.

Zo breng je jezelf in een geestestoestand van bewustzijn. Het zich van iets bewust zijn is een geestestoestand(!). Het is een geestestoestand die uitsluitend in de geest is te vinden.

3. Als je denkt, breng je jezelf in een toestand dat je je licht van binnenuit zélf vormt tot een lichtbeeld, wat een denkbeeld is, een gedachte die je alleen met woorden goed weer kunt geven. Een gedachtegang is een lichtbeeld dat zich in het verloop van de gedachtegang voortdurend omvormt en iedere vorm wordt door een woord weergegeven, waardoor de gedachte als een zin naar buiten toe tot uiting komt.

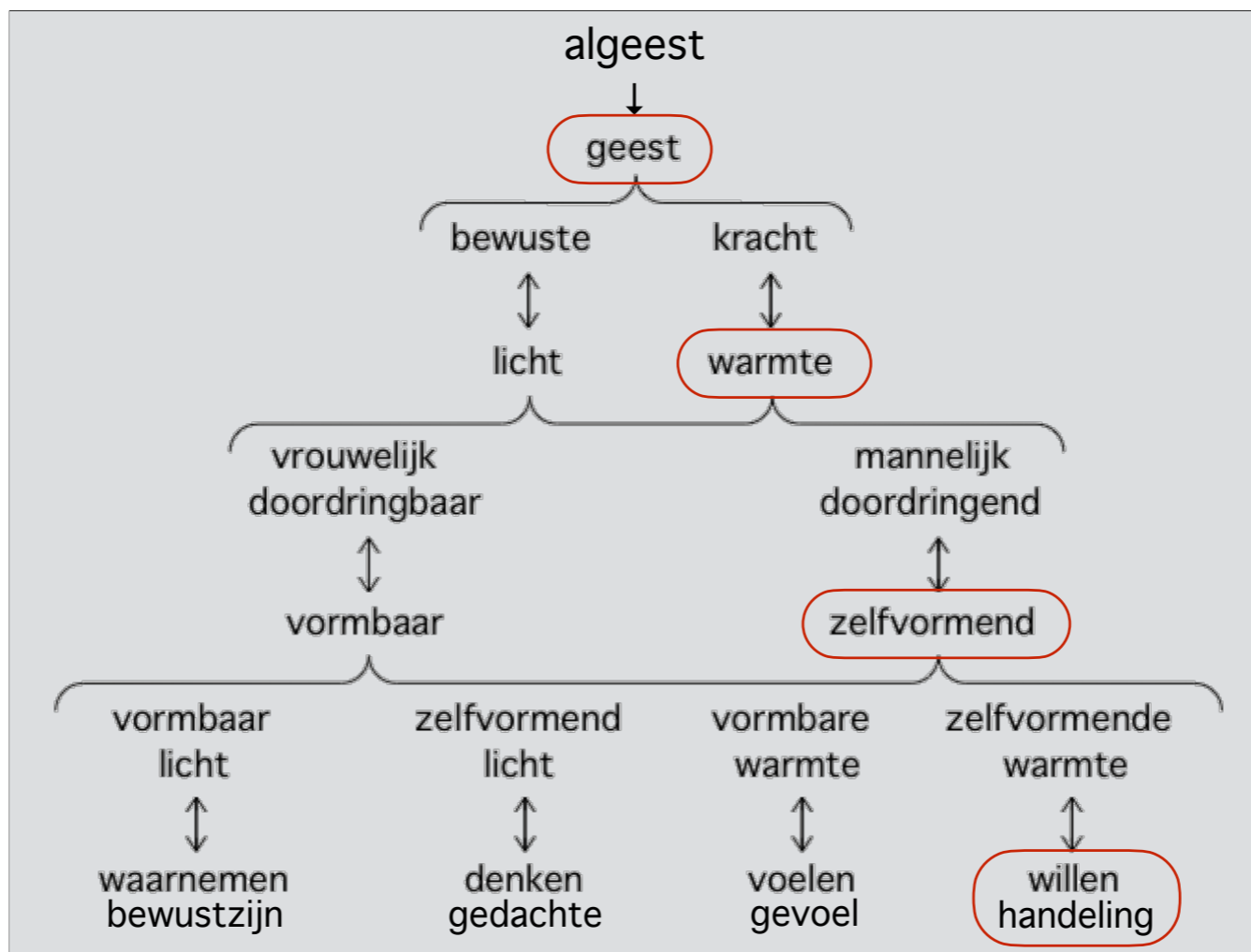
3. Als je voelt, dan breng je jezelf in een toestand dat je warmte, wat dan je gemoedstoestand is, van buitenaf vórmbaar is tot een gevoel, dat je door de gebeurtenissen in je omgeving kunt laten vormen; je laat die gebeurtenissen dan niet aan je voorbijgaan, maar je laat je gevoelsmatig raken door wat er in je omgeving met medemensen gebeurt, waardoor je met je medemensen kunt meevoelen, meeleven.

Het gevoel is je eigen warmtetoestand, daardoor bèn je je gevoel, terwijl een denkbeeld een lichtbeeld is, dat je voor je kunt stellen, daardoor héb je een gedachte.

Een gevoel als warmtetoestand is zuiver persoonlijk, daardoor verbindt een gevoel personen met elkaar; een gedachte is een lichtbeeld dat je kunt 'begrijpen', vatten met je geestehand, en met andere gedáchten kunt verbinden, daardoor is denken afstandelijk, onpersoonlijk.

Geluk (voelen) is een gemóedstoestand, terwijl inzicht (denken) afstandelijker blijft, onpersoonlijk kan zijn. Hoewel de vier vermogens gelijkwaardig zijn, is het voelen daardoor wel het meest wezenlijke vermogen.

Denken en voelen staan loodrecht op elkaar als een gelijkbenig kruis.

3. Als je wilt, dan ben je in een toestand dat je je warmte van binnenuit zélf omvormt tot wilskracht, waardoor je in staat bent de gedachten en gevoelens die je door te denken en te voelen hebt gevormd, naar buiten toe te uiten in uitspraken en handelingen.

Als je wilt, trek je jezelf als die bolvormige wolk samen waardoor je onder spanning komt te staan en je daardoor kunt inspinnen, werkzaam kunt zijn. Daarna laat je die samengetrokken geestestoestand los en kom je tot ontspanning. Als die ontspanning niet lukt, komt het tot overspanning.

De werkzaamheid van de geest met zijn vermogens vindt plaats binnen die bolvormige wolk als een samenhangende eenheid, als een van leven bruisende bron.

Met het licht en het waarnemen hangt het vermogen samen zich bewust te zijn, met de warmte en het willen hangt het vermogen samen krachtig te zijn.

waardoor het wezenlijke van de geest is, dat die de bewuste levenskracht is,

die wil waarnemen, en het waargenomene wil overdenken en doorvoelen om de betekenis van het waargenomene te beoordelen.

de geest als 'bewuste levenskracht'

Augustinus - Blijdenissen, Boek XIII, XI.12

"Ik ben, ik weet en ik wil.
Ik ben wetende en willende.
Ik weet dat ik ben en wil.
Ik wil zijn en weten."

"Ik ben, ik weet en ik wil. Ik ben wetende en willende.
Ik weet dat ik ben en wil. Ik wil zijn en weten."
Augustinus - Blijdenissen, Boek XIII, XI.12

Dit is de beheerste geestelijke werkzaamheid
daarmee kun je:

- gebeurtenissen **verwerken**
- gebeurtenissen aanvaarden
- **aanpassen** aan omstandigheden

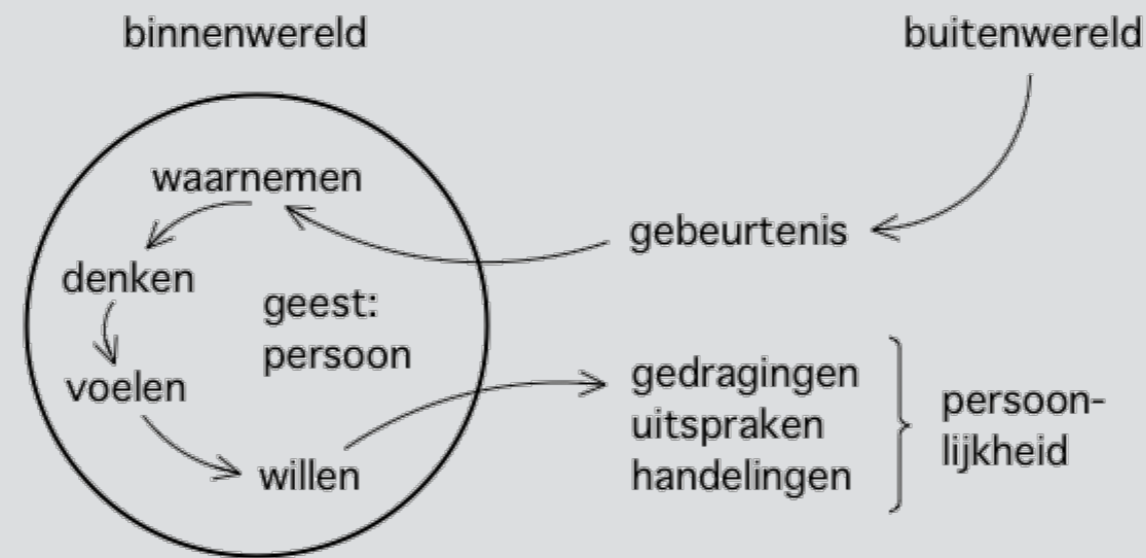
- door gebruik van je vermogens → **geestelijke groei, evolutie**
- en de ontwikkeling van de **persoonlijkheid**

Dit is de beheerste werkzaamheid van de menselijke geest.

Met die bewust beheerste geestelijke werkzaamheid ben je in staat:

- gebeurtenissen verwerken, die in de tijd als schijnbare 'stroom van gebeurtenissen' op je toekomen
- te leren die gebeurtenissen te aanvaarden
- en je aan te passen aan voortdurend veranderende omstandigheden;
- doordat je jezelf staande moet houden in die stroom van gebeurtenissen, moet je je vermogens bewuste en beheerst gebruiken en dat veroorzaakt geestelijke groei,
- en de ontwikkeling van de persoonlijkheid

4. De vermogens zijn de kenmerken van de **persoon** 'persoonlijkheid' is: al wat tot de persoon behoort

de geestelijke vermogens als oorzaak van persoonlijkheid en gedrag

vermogens: **aanleg** door verdichting uit de algeest
hun **ontwikkeling** is een groei naar **innerlijk evenwicht**

4. De vermogens zijn ook de kenmerken van de geest in de vorm van de persoon.

- Het woord 'persoon' komt van het Latijnse 'per-sonare': er doorheen klinken; en het is de menselijke geest, die door zijn geestelijke vermogens te gebruiken in zichzelf gedachten, gevoelens en wilsbesluiten vormt, en die door de mond heen in de vorm van woorden en handelingen tot klinken laat komen, tot uiting laat komen.

- De persoonlijkheid betekent vervolgens: ál wat tot de persoon behoort en ook de kenmerken van de persoonlijkheid worden daardoor bepaald door die vermogens; want het enige, wat je als menselijke geest kunt en waarmee je daardoor kunt worden gekenmerkt, is je vermogen om de dingen om je heen waar te nemen, ze in jezelf te overdenken en te doorvoelen en er vervolgens iets mee te willen doen, wat daarna in je gedrag, in uitspraken en handelingen tot uiting komt.

- In dat gedrag, in je persoonlijke wijze van doen, komt de mate van bewuste beheersing van je vermogens tot uitdrukking en dat is daarmee de maatstaf voor de beoordeling van je persoonlijkheid.

- In de persoonlijkheid komt de werkzaamheid van de vermogens tot uitdrukking, die ons door de verdichting als eigenschappen van de algeest, als een aanleg zijn meegegeven. Alleen zijn wij allen nog in ontwikkeling, het is met

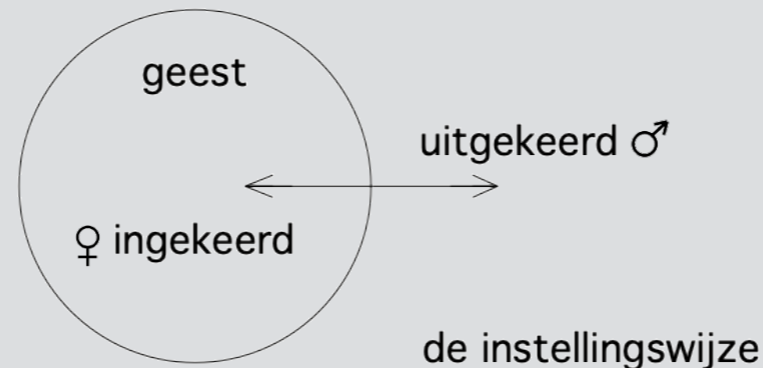
ons nog niet geworden wat het zou kunnen zijn. Daardoor komen de vermogens bij iedere mens op een meer of minder beheerste wijze in het gedrag tot uitdrukking (zie het begrip 'kwaad' bij TdC).

- Maar uiteindelijk leidt geestelijke ontwikkeling tot een bewust en beheerst gebruik van alle vermogens, waardoor de persoonlijkheid door innerlijke evenwicht wordt gekenmerkt.

Geslachtsverschil: de volgorde van de vermogens

♂ waarnemen → denken → voelen → willen

♀ waarnemen → voelen → denken → willen

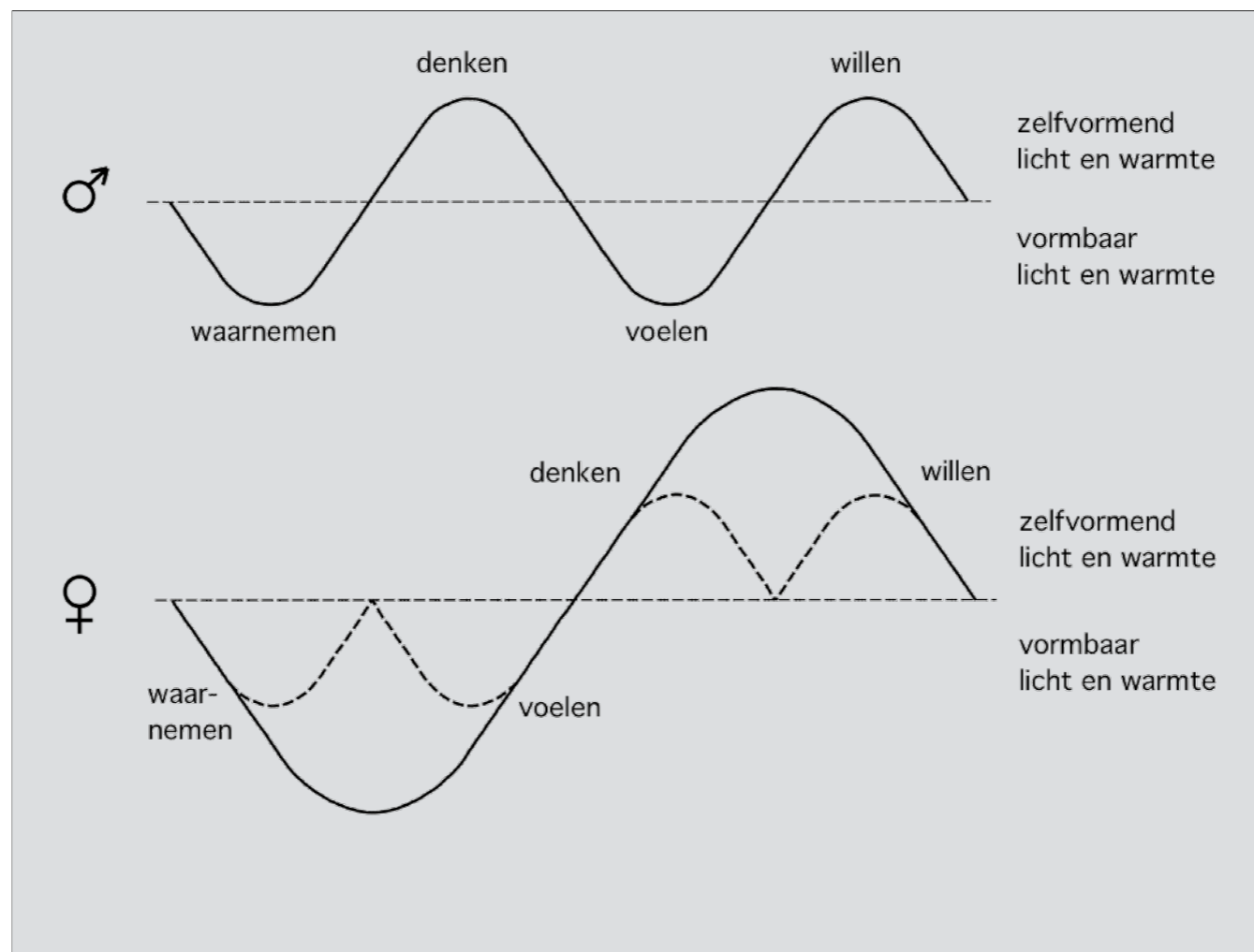

Beide geslachten beschikken over alle vermogens, maar gaan er op een andere wijze mee om.

Daar moet ik aan toevoegen dat er in de geestelijke wereld een mannelijke en een vrouwelijke geest is te onderscheiden en in de mannelijke geest is de volgorde: waarnemen, d é n k e n , voelen en willen, maar in de vrouwelijke geest is de volgorde waarnemen, v ó e l e n , denken en willen.

Beide geslachten beschikken over dezelfde vermogens, maar gaan er op een andere wijze mee om, de nadruk valt bij de een op het denken en bij de ander op het voelen.

Een bijzonder geestkundig feit is, dat de geest een bolvorm heeft. Daardoor heeft de geest een binnen- en buitenkant, waardoor de geest zijn geestelijke werkzaamheid naar binnen en naar buiten kan keren, en daardoor is er een ingekeerde en een uitgekeerde instelling mogelijk. De ingekeerde instelling is op de eigen persoon en op de personen van een kleine groep bekenden gericht, is vrouwelijk en de uitgekeerde instelling is mannelijk, onpersoonlijker, afstandelijker, gericht op de plaats van de mens in de gemeenschap en de wijde omgeving.

In de mannelijke geest is er een regelmatige afwisseling tussen de vormbare en zelfvormende vermogens, waardoor die werkzaamheid gelijkmatiger is, maar door de nadruk op het afstandelijke denken kan het voelen in de verdrukking komen.

In de vrouwelijke geest vormen de vormbare en zelfvormende vermogens een eenheid, waardoor de indrukken veel dieper gaan en meteen een gevoel oproepen, en de daarop volgende gevoelsuitingen levendiger zijn.

Je hébt een gedachte, een lichtbeeld, dat je als een voorstelling voor je kunt plaatsen; een gevoel bén je zélf, een gevoel is jóuw gemoedstoestand. Geluk (voelen) is een gemóedstoestand, terwijl inzicht (denken) afstandelijker blijft, onpersoonlijk kan zijn. Hoewel de vier vermogens gelijkwaardig zijn, is het voelen daardoor wel het meest wezenlijke vermogen.

[Om het andere geslacht goed te leren kennen, maakt iedere geest zo nodig af en toe een bestaan mee in een andersgeslachtelijk lichaam. Dat is de oorzaak van de mannelijke en vrouwelijke homofilie, wat een belangrijke ervaring in de geestelijke ontwikkeling is. Maar als hier het andersgeslachtelijke lichaam niet wordt aanvaard, ontstaat de toestand van genderdysforie.

Ook kan het voor die ontwikkeling nodig zijn dat een vrouwelijke geest met een tijdelijke leerpersoonlijkheid naar de aarde komt waarin de nadruk op het denken valt en omgekeerd.]

5. De ontwikkeling van de vermogens (evolutie)

Je wordt mens door de levende omgang met je medemens in het dagelijkse bestaan.

door persoonlijke omgang met medemensen
ontwikkeling van de vermogens → **geestelijke groei**

Hoe kunnen de geestelijke vermogens - en daarmee de persoonlijkheid - worden ontwikkeld? Die vermogens kunnen alleen in de persoonlijke omgang met je medemensen in het alledaagse bestaan, tot ontwikkeling worden gebracht.

Je wordt mens door de levende omgang met je medemens en die ontmoeting is daardoor het heilige ogenblik.

Het waarnemingsvermogen ontwikkel je door bewust open te staan voor de dagelijkse gebeurtenissen, daar belangstelling voor te hebben en met aandacht te luisteren naar wat anderen tegen je zeggen;
het denken ontwikkel je door te trachten de betekenis van die gebeurtenissen te begrijpen, door ze verstandelijk te ontleden en ze door de rede te verbinden met je overige ervaringen, waardoor je verbanden gaat zien en toeneemt in begrip;
het voelen ontwikkel je door die gebeurtenissen niet aan je voorbij te laten gaan, maar bewust een open gevoelshouding tegenover je ervaringen aan te nemen, waardoor ze jou persoonlijk kunnen raken en je met je medemensen en medeschepselen, met dieren en planten, gaat meevoelen, meeleven, waardoor je toeneemt in het vermogen lief te hebben;
de ontwikkeling van het willen is een oefening in zelfbeheersing en geduld. Daarbij gaat het erom naar binnen toe meester te worden over jezelf als de bewuste, vermogende levenskracht en naar buiten toe je redelijke en

zedelijke besluiten vastberaden uit te voeren.

Voor die persoonlijke omgang met je medemensen en om jezelf staande te houden in de stroom van dagelijkse gebeurtenissen, moet je je vermogens gebruiken en dat betekent geestelijke groei.

"Het echte leven is ontmoeting."

Martin Buber, godsdienstfilosoof

6. De vorm van de ontwikkelde vermogens:
het **geweten**

‘ge-weten’: ‘geheel van het weten’
het weet hebben van **jezelf** én
het weet hebben van de **ander**

“Behandel je medemensen zoals je het zelf zou wensen.”
De gulden regel (Mattheüs 7:12)

Door het bewuste en beheerste gebruik dat je van je vermogens hebt leren maken, heb je ook een bijzondere eigenschap daarvan tot ontwikkeling gebracht. Het is de mogelijkheid je vermogens door inkeer op jezelf te richten en zo jezelf een spiegel voor te houden.

Het is de mogelijkheid om met behulp van je eigen vermogens je eigen geestelijke werkzaamheid ook zelf weer waar te nemen, de waarde van je eigen gedachtengang te overdenken, de waarde van je eigen gevoelens te doorvoelen en zo nodig jezelf terecht te wijzen en je besluiten aan te passen.

Met dat vermogen hangt je geweten samen. Het geweten is namelijk het geheel van je eigen zelfbeschouwing, je redelijke én zedelijke zelfbeoordeling, en z.n. je zelfbeheersing.

Het voorvoegsel ‘ge-’ duidt hier een geheel aan, zoals in ‘gebergte’ en ‘gebit’.

Het geweten is het geheel als het weet hebben van jezelf én van de ander, die de gevolgen van jouw uitspraken en handelingen zal gaan ondervinden.

“Behandel je medemensen zoals je het zelf zou wensen.”

Behandel je medemensen alsof het jezelf betrof.

De gulden regel (Mattheüs 7:12, maar ook onderdeel van alle andere godsdiensten)

De vorm van de ontwikkelde vermogens:
de **deugden**

waarnemen → (denken ⇔ voelen) → willen
↓ ↓ ↓ ↓
aandacht begrip liefde geduld

Door deugdzaamheid wordt je gedrag uit liefde
gekenmerkt door aandacht, begrip en geduld

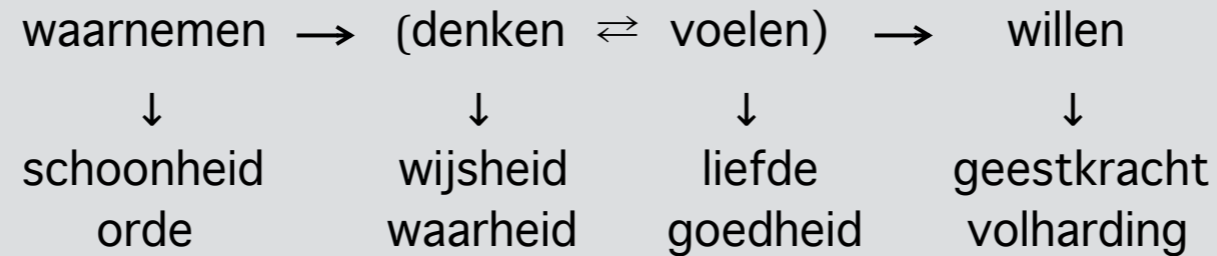
geweten en deugden: de **waarden** die de **norm** zijn
voor menswaardig gedrag

6. In de ontwikkelde toestand doen je vermogens, als ze naar binnen zijn gekeerd, zich voor als het geweten, als ze naar buiten zijn gekeerd als de deugden.

Het waarnemingsvermogen wordt dan gekenmerkt door aandacht, het denken door begrip, het voelen door liefde en het willen door geduld. Door deugdzaamheid wordt je gedrag - en daarmee je persoonlijkheid - uit liefde gekenmerkt door aandacht, begrip en geduld.

Als de vraag wordt gesteld: wat zijn de waarden die de norm zijn voor menswaardig gedrag? Dan zijn dat deze waarden, die samenhangen met het geweten en de deugden.

De vorm van de ontwikkelde vermogens:
schoonheid, waarheid, goedheid

Plato

Liefde is het scheppen van Schoonheid.

Het goede kennen is het goede doen.

Aristoteles

Plato heb ik lief, maar de waarheid heb ik liever.

6. Als je je vermogens tot ontwikkeling brengt door ze, zoveel als mogelijk is, bewust en beheerst te leren gebruiken, dan ontwikkel je je waarnemingsvermogen tot schoonheidszin, je gaat meer genieten van de schoonheid die je ziet en je krijgt een zin voor orde, dan wordt je denken gekenmerkt door wijsheid en streven naar waarheid, je voelen door liefde en goedheid, en je wil door kracht en volharding.

7. Zelfbezinning

Ontwikkeling in de buitenwereld en door inkeer ontstaat een **innerlijk leven**, je gaat bewust leven vanuit jezelf als geest, het bestaan zien in het licht van de eeuwigheid.

Je bent door verdichting uit en in de algeest. Je beseft niet jezelf te hebben geschapen. Er moet daarom een **schepper** zijn: verlangen naar hereniging, door zelfbezinning

Als je geestelijke vermogens in de buitenwereld tot ontwikkeling zijn gekomen, ga je door inkeer de werkzaamheid van die vermogens steeds meer in jezelf ervaren, waardoor er een innerlijk, geestelijk leven ontstaat; je gaat daardoor niet alleen steeds meer bewust vanuit jezelf als geest leven, maar je gaat dit bestaan ook zien in het licht van de eeuwigheid.

Maar die mogelijkheid geestelijk werkzaam te zijn, is door de verdichting afkomstig uit de algeest, waardoor dat innerlijke leven in de sfeer van het eeuwige leven komt; je gaat beseffen dat je niet jezelf hebt geschapen, er moet daarom een schepper zijn en zo ontwaakt er een verlangen je met je geestelijke oorsprong te herenigen en de weg daar naartoe is de beoefening van zelfbezinning en gebed.

Innerlijke werkzaamheid geestelijke vermogens

Pythagoras: “Woorden, een ademtocht van de geest.”

Parmenides “Kennend-begrijpen en te Zijn, is hetzelfde.”

Plato: “De denkende geest spreekt in zichzelf.”

René Descartes: “Ik denk na, dus ik besta!”

Jean-Jacques Rousseau “Ik weet het omdat ik het voel.”

7. Zelfbezinning is het richten van aandacht en toewijding op de werkzaamheid van de geestelijke vermogens binnen jezelf als geest, die je als woordvormende werkzaamheid ervaart.

Pythagoras: “Woorden zijn een ademtocht van de geest.”

“Kennend-begrijpen en te Zijn, is hetzelfde.” Parmenides

Plato: “De denkende geest spreekt in zichzelf.”

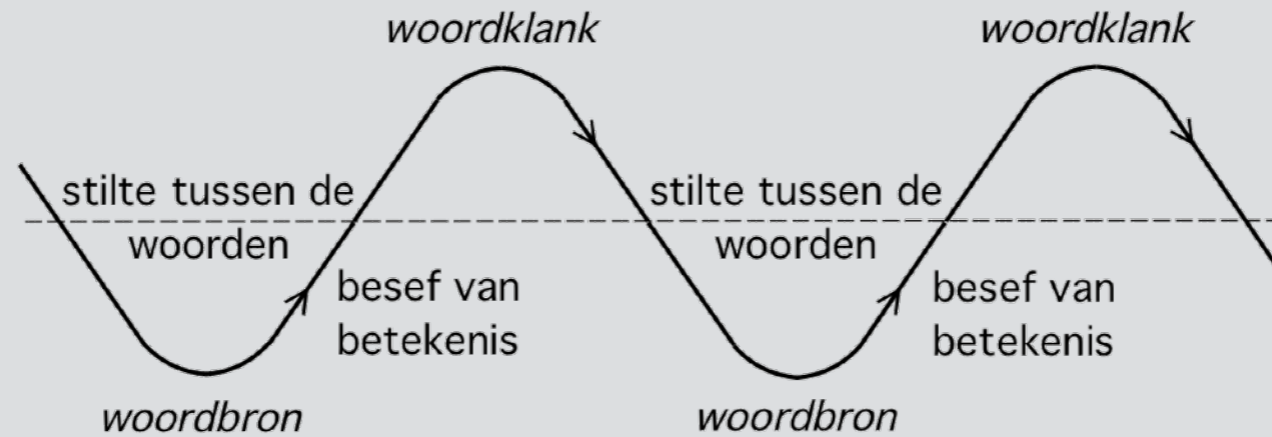
“Ik denk na, dus ik besta!” René Descartes

(Je pense, donc je sois of: cogito, ergo sum in zijn ‘Discours de la methode’)

Jean-Jacques Rousseau “Ik weet het omdat ik het voel.”

Dit besef is te versterken door de beoefening van zelfbezinning, de bezinning op het wezenlijke van jezelf als de menselijke geest.

stille herhaling: Japa yoga - mantra: 'om'
stilte tussen de woorden: de **voorwoordelijke stilte**

de voorwoordelijke stilte en de woordvorming in de
menselijke geest tijdens de stille herhaling

overgang bezinning op het woord → **zelfbezinning**
de rustende oertoestand: **hereniging** met je bron:
Teilhards punt Omega

Zelfbezinning is het richten van aandacht en toewijding op de werkzaamheid van de geestelijke vermogens binnen jezelf als geest. Daarbij word je snel afgeleid. Om je aandacht vast te houden: beoefen de 'stille herhaling' van een woord ('mantra') of korte zin: japa yoga.

Als je daardoor in jezelf een innerlijke orde hebt bereikt, ga dan vervolgens met je aandacht áf van de betekenis van het herhalingswoord. Richt je aandacht nu in 'de stilte tussen de woorden' op die bewuste kracht, die je zelf bent en die, in die vóórwoordelijke stilte, de bron is van de woorden die je in jezelf wilt gaan spreken.

Dat is de overgang van de bezinning op het wóórd naar de bezinning op jezelf als de woordscheppende géést, de bewuste levenskracht!

De rust die je dan in jezelf ervaart, komt overeen met de rust uit je geestelijke oorsprong en daardoor kan de hereniging ermee plaatsvinden; door die rust in jezelf vast te houden, volgt de inwerking op je kruinchakra vanuit de geestelijke wereld ... het begin van de hereniging van jezelf als menselijke geest met de goddelijke algeest.

En zo zijn we weer teruggekeerd naar het begin van mijn voordracht.

Sanskriet 'yoga' ~ Latijn 'iungere': verbinden. Japa yoga: verbinden door stille herhaling.

Samenvatting

Het is de menselijke géést
door verdichting voortgekomen uit de algeest
die met behulp van zijn geestelijke vermogens
een geestelijke ontwikkeling doormaakt
naar geestelijke zelfstandigheid
en hereniging met de algeest.

8. Het is de menselijke géést
door verdichting voortgekomen uit de algeest
die met behulp van zijn geestelijke vermogens
een geestelijke ontwikkeling doormaakt
naar zelfverwerkelijking
en hereniging met de algeest.

Samenvatting

Het is de menselijke géést
door verdichting voortgekomen uit de algeest
die met behulp van zijn geestelijke vermogens
een geestelijke ontwikkeling doormaakt
naar geestelijke zelfstandigheid
en hereniging met de algeest.

Het geestkundige antwoord
op de grote levensvragen

Het is de menselijke géést
door verdichting voortgekomen uit de algeest
die met behulp van zijn geestelijke vermogens
een geestelijke ontwikkeling doormaakt
naar geestelijke zelfstandigheid
en hereniging met de algeest.

Het antwoord op de grote levensvragen waarmee ik deze voordracht begon.